

ACTIVITATEA PRIMĂRIEI TIMIȘOAREI ÎN ANUL 1934

Vasile Rămneanțu*

Keywords: *activity hall, Timișoara, 1934.*
Cuvinte cheie: *1934, activitatea Primăriei, Timișoara.*

Activity of the Mayoralty of Timișoara in 1934 (Abstract)

The present study provides an analysis of the activity of the mayoralty of Timișoara in 1934. For this scientific approach, I have studied the archive material related to the meetings of the Temporary Committee of the town.

During the year of 1934, the Mayoralty of the town of Timișoara allotted important sums of money for maintenance and development of the health institutions subordinated to it. Thus, it stipulated enlargement of Children Hospital "Principele Mircea", development of Obstetrical Institute, construction of Tuberculosis Hospital, transferring of the Anti-rabies Institute "Dr. Victor Babeș" in a new adequate building, as well as transfer of Polyclinical Ambulatory. It anticipated the creation of a Microbiological Institute.

The Temporary Committee of the Mayoralty granted financial aid to enlarge the Centre for Children's Protection and also contributed to the foundation of a school of nursing.

On a cultural level, it approved the request of certain persons from Banat concerning both the allotment of a large surface in the centre of town to the Royal Foundations for the construction of the Palace of the Royal Foundations, and granting support in order to build it.

Concrete steps were taken for the creation of a talent company of a permanent Romanian theatre in Timișoara. The clauses of that convention stipulated the Mayoralty's desire to organize educative shows for pupils, youth, workers, soldiers, poor employees as an interest in enlightenment of population of Timișoara.

The Temporary Committee also considered a draft contract for the foundation of a Timișoara-București airline. The Mayoralty was disposed to allot important sums of money and to contribute to the necessary workings for fulfilment of this extremely important desideratum for Timișoara and for the region of Banat.

In 1934, the project concerning construction of the Justice Palace was discussed again. It also appropriated land for construction of the Palace of the Apprentices' hostel.

The foundation of a Maid-servants' hostel destined for sheltering and protecting the maid-servants that came from the country looking for work was also approved.

In 1934, a number of large urban works were planned and executed. These included restoration of the façade of the Communal Theatre, pavements, street pavement care, development of a water supply, sewerage, electric network, repair of bridges, arrangement of parks and equipment for children grounds in parks etc.

At the same time, it was decided to construction a new school and to repair a series of other school buildings in Timișoara.

The Temporary Committee took a very important decision for the future development of the town concerning foundation of the Office of Urbanistic Studies affiliated with the Technical Services. It was established to create a statistical year book of the municipe (for the beginning for the year of 1933).

There were preoccupations for a rational administration of the enterprises subordinated to the Mayoralty of Timișoara. The temporary Committee stipulated construction of a hydroelectric plant on Muntele Mic, as well as the organization of a summer camp at Poiana Mărului as a destination for the ill children of Timișoara.

The Mayoralty was focused on conferring social assistance (for hostels, orphan asylum) and for supporting several cultural institutions, religious cults etc.

In the same time, the Mayoralty leadership continued to take into account and support the development of sports, both professional and mass sports.

În studiul de față ne propunem să analizăm activitatea conducerii Primăriei municipiului Timișoara în anul 1934¹, iar în vederea realizării acestui demers științific am cercetat fondul arhivistic referitor la întrunirile Comisiei interimare a municipiului.

Bugetul Primăriei Timișoarei pe anul 1934 a fost discutat în ședința Comisiei Interimare a municipiului din 5 mai 1934.

Într-un an când economia românească ieșea din criză, iar în fruntea municipiului de pe Bega se afla un primar liberal, au fost acordate ajutoare bisericii reformate (10.000 lei), fiind sporit și fondul Comitetelor școlare și confesionale de la 515.000 la 600.000 de lei. Au crescut și fondurile destinate școlilor confesionale izraelite (de la 148.000 la 175.000 lei), ca și ajutorul acordat Comitetului școlar comunal catolic pentru întreținerea școlilor primare (de la 515.000 lei la 600.000 lei)².

Fondul pentru ajutorarea bisericilor sporea de la 148.000 de lei la 168.000 de lei, prevăzându-se un ajutor bisericii izraelite din Iosefin. Deasemenea subvențiile pentru învățământ, cultură, etc. creșteau de la 1.228.900 lei la 1.808.900 de lei, votându-se în plus acordarea următoarelor ajutoare: pentru Școala de arte frumoase suma de 150.000 de lei, pentru Societatea „Salvarea” 80.000 de lei, pentru „Sport și cercetași” 150.000 de lei, diferite alte ajutoare: 200.000 de lei³.

Bugetul pe anul 1934 cuprindea următoarele venituri: venituri ordinare: 90.146.724 de lei; venituri extraordinare: 35.415.000 lei; venituri cu destinație specială: 16.611.470 lei; venituri diverse: 12.900.000 lei, totalul veniturilor fiind de 155.073.194 lei.

În privința cheltuielilor, cele ordinare erau de 90.146.724 de lei, din care învățământului și culturii îi erau destinați 16.985.233 lei, Serviciului sanitar și zootehnic 727.016 lei; cheltuielile extraordinare erau de 35.415.000 lei; cheltuielile cu destinație specială de 16.611.470 de lei; cheltuieli

diverse de 12.900.000 lei; totalul cheltuielilor fiind de 155.073.194 lei⁴.

În decursul anului, bugetul a suferit mai multe modificări. Astfel la capitolul cheltuieli extraordinare au fost operate reduceri de 1000.000 de lei. Se reducea de la articolul 121 construirea a două școli primare moderne, rămânând alocația de 4000.000 de lei și se adăuga suma de 1000.000 de lei „Pentru procurarea de materiale, rechizite și alte cheltuieli necesare trupei teatrale românești”⁵.

În ședința din 14 august s-a votat deschiderea de credite suplimentare și extraordinare. Astfel la credite suplimentare, suma de 50.000 era destinată pentru cheltuieli administrative, iar 200.000 de lei pentru întreținerea edificiilor. În privința creditelor extraordinare, au fost alocați 300.000 de lei în vederea înființării unei colonii de vară⁶.

La 22 septembrie s-au aprobat deschiderea unor noi credite suplimentare și extraordinare, la ultimele 70.000 de lei fiind alocați pentru organizarea de expoziții agricole și industriale⁷.

Comisia Interimară a municipiului a hotărât în ședința sa din 23 octombrie o nouă modificare a bugetului. Astfel în vederea mecanizării carierei din Susanovăț a fost alocată suma de 2.500.000 de lei, pentru deschiderea carierei Jdioara au fost destinați 800.000 lei, pentru terminarea bisericii ortodoxe române din Iosefin 1000.000 lei, pentru construirea cu macadam a străzilor din Mehala 400.000 de lei, lucrărilor de întreținere a parcurilor 150.000 de lei, pentru biserica din cartierul Fabric 350.000 lei. În vederea construirii Institutului antirabic în roșu au fost alocați 800.000 de lei, schimbându-se și destinația creditului de 1.500.000 de lei ce urma să fie folosit pentru terminarea și amplificarea edificiului nou din Bulevardul Eroilor de la Tisa ce trebuia să fie folosit în scopurile Institutului obstetric⁸.

Ședința din 6 noiembrie a dus la modificări bugetare importante. Astfel pentru construirea Bulevardului I.G. Duca din alocația originală de 7000.000 de lei, era anulată partea neangajată până în acel moment, în suma totală de 6.249.000 de lei, alocația articolului respectiv rămânând de 751.000 de lei. Era anulată în întregime suma de 1.500.000 de lei, ce constituia contribuția Primăriei la

* Universitatea de Vest Timișoara, Facultatea de Litere, Teologie și Istorie, Bd. Vasile Pârvan, nr. 4, e-mail: vasileramneantu@yahoo.com.

¹ Pentru un tablou general al realizărilor din Timișoara interbelică, vezi printre alte lucrări Nicolae Ilieșiu, *Timișoara. Monografie istorică*, vol. I, Timișoara, (1943); Ioan Munteanu, Rodica Munteanu, *Timișoara. Monografie*, Timișoara, (2002).

² Serviciul județean Timiș al Arhivelor Naționale, *fond Primăria municipiului Timișoara*, d. 18/1934, f. 161.

³ *Ibidem*, f. 165.

⁴ *Ibidem*, f. 167–168.

⁵ *Ibidem*, f. 146.

⁶ *Ibidem*, f. 200.

⁷ *Ibidem*, f. 324–325.

⁸ *Ibidem*, d. 17/1934, f. 23–24.

înființarea liniei aeriene Arad-Timișoara-București. La articolul „Construcția Palatului Cultural al Cercului de Gospodine” era înlocuit textul respectiv cu enunțul „Subvenții Cercului de Gospodine pentru construcția Palatului Cultural”, alocația originală de 3.000.000 de lei fiind neatinsă⁹.

Erau deschise următoarele credite extraordinare: pentru mecanizarea carierei din Susanovița: 2.300.000 de lei, pentru deschiderea carierei din Jdioara 869.000 de lei, în vederea finalizării construcției bisericii ortodoxe române din Iosefin: 1000.000 de lei, pentru cumpărarea terenului necesar extinderii cimitirului din Mehala 200.000 de lei, pentru construirea unor străzi noi de macadam în Mehala 400.000 de lei. Suma de 160.000 de lei era destinată pentru efectuarea unor lucrări noi în parcuri cât și pentru plantări de arbori, iar pentru repararea acoperișului, precum și alte lucrări de renovare necesare bisericii ortodoxe române din Fabric 350.000 de lei. În vederea construirii în roșu a Institutului antirabic se acordau 800.000 de lei, subvenția acordată Comitetului de inițiativă a construcției din Victor Babeș în scopul terminării și adaptării acesteia pentru plasarea Institutului Obstetric era de 1.500.000 de lei, cheltuielile cu ridicarea soclului necesar așezării bustului lui Victor Babeș și inaugurării acestuia se ridicau la 80.000 de lei, iar cele pentru plata salariului pe anul 1934 a doi specialiști diurniști necesari pentru buna desfășurare a activității Arhivei Regionale pentru Banat erau de 50.000 de lei¹⁰.

Primăria Timișoarei avea în subordinea sa și o serie de spitale din oraș¹¹. Pentru anul 1934 se avea în vedere realizarea de lucrări de amplificare la Spitalul de copii „Principele Mircea”, fiind înaintate planurile și devizul spre aprobare Consiliului Tehnic Superior. Comisia Interimară a municipiului a decis a se interveni la Prefectura Timiș-Torontal pentru ca și instituția respectivă să contribuie cu cel puțin aceiași sumă, pentru dezvoltarea spitalului, cu care a contribuit Primăria pentru clădirea Azilului de copii, Prefectura având tot interesul ca și copiilor din județ să li se asigure o îngrijire medicală eficientă¹².

Au fost dezbătute și planurile și devizul estimativ privind construirea Spitalului pentru bolnavi TBC. Era prevăzut ca acesta să constituie o anexă

în ansamblu și în administrația Spitalului de izolare „Regele Ferdinand”, fiind aprobate planurile și devizele întocmite de către Serviciul Tehnic în acest sens, însumând suma de 5.027.779 de lei. Urma ca în cursul anului 1934 să fie executate lucrările de pământ, zidărie, dulgherie, evaluate la 2.178.501 lei, adică până la concurența sumei alocate în bugetul exercițiului curent. S-a decis ca Serviciul Tehnic să pregătească actele pentru aprobarea Consiliului Tehnic Superior, iar după aprobarea planurilor, Serviciul Economic să facă formele legale pentru ținerea licitațiilor privind darea în antrepriză a lucrărilor¹³. În final s-a decis ca Spitalul pentru tuberculoși să fie construit în ansamblul Spitalului nou, înglobat în administrația Spitalului epidemic și plasat pe terenul destinat noului spital, în conformitate cu propunerea Consiliului de Igienă¹⁴.

Într-o altă ședință a Comisiei Interimare, Serviciul Economic a primit drept sarcină să organizeze o licitație publică pentru executarea lucrărilor de amplificare și pentru Spitalul de copii¹⁵.

Pentru dezvoltarea instituțiilor sanitare din municipiul Timișoara în anul 1934 s-a hotărât trimiterea unui memoriu Ministerului Sănătății pentru a fi aprobat.

În cadrul proiectului se prevedea ca Institutul obstetric, plasat în două edificii particulare cu o capacitate de 50 de paturi, să fie dezvoltat până la o capacitate de 100 de paturi, cu o secție de ginecologie, și alta de obstetrică. Institutul putea fi plasat în edificiul construit în Elisabetin, Bulevardul Victor Babeș 7, proiectat pentru a adăposti Institutul antirabic. Edificiul respectiv nu era terminat, pentru terminarea construcției, împreună cu încălzirea centrală fiind necesari încă 200.000 de lei, iar pentru completarea mobilierului și aranjamentul necesar circa 300.000 de lei, în total suma ajungând la 1.500.000 de lei. Deoarece acești bani nu erau încă prevăzuți în bugetul anului 1934, Serviciul Financiar urma să se îngrijească de creditul necesar pentru terminarea construcției și pentru completarea aranjamentului încă în cursul anului 1934, în așa fel ca până la 1 aprilie 1935 să fie pus la dispoziție edificiul pe seama Institutului obstetric.

În privința plasării Institutului antirabic „Dr. Victor Babeș”, acestuia i se va putea pune la dispoziție edificiul din Cetate, strada Galați, fosta casă a muncitorilor, cumpărată de către municipiu în scopuri sanitare. Transformarea edificiului va

⁹ *Ibidem*, f. 80.

¹⁰ *Ibidem*, f. 81–82.

¹¹ Pentru situația spitalelor administrate de către Primăria Timișoarei în anul 1933, vezi Vasile Rămneanțu, Activitatea Primăriei Timișoara în anul 1933. *Analele Banatului, S.N., Arheologie–Istorie*, VIII, (2010), 259–260.

¹² Serviciul județean Timiș al Arhivelor Naționale, *fond Primăria municipiului Timișoara*, d. 18/1934, f. 231.

¹³ *Ibidem*, d. 19/1934, f. 76.

¹⁴ *Ibidem*, d. 18/1934, f. 368.

¹⁵ *Ibidem*, d. 19/1934, f. 187.

costa circa 600.000 de lei, iar prețul de cumpărare ce urma a fi achitat din prevederile bugetare ale celui an era de 1.700.000 de lei¹⁶.

Pentru ca edificiul să poată fi predat destinației încă din 1934, trebuiau terminate lucrările de modificare și de amplificare ale acestuia, însumând 600.000 de lei, care urmau să fie acoperiți din prevederea bugetară de 1.700.000 de lei, suma de 1.100.000 rămasă fiind destinată pentru plata în parte a prețului de cumpărare, iar restul acestuia (60.000 de lei) se va prevedea și achita din bugetul anului financiar 1935–1936.

Ambulatoriul policlinic, plasat într-un edificiu vechi și necorespunzător al Primăriei putea fi transferat în 1935 în noul palat care se va construi pe seama Acot-ului.

Planurile și devizele referitoare la amplificarea și majorarea capacității până la 100 de paturi a Spitalului de copii „Principele Mircea” erau deja aprobate de către forurile superioare, urmând a fi începute lucrările.

Amplificarea edificiului și construirea unui mic pavilion pentru primirea bolnavilor la tratament, precum și încălzirea centrală pentru întreaga instituție costau circa 2000.000 de lei, pentru aceasta fiind prevăzută în bugetul anului analizat suma de 1000.000 de lei, care acoperea lucrările de ridicare a etajului II în roșu, iar restul sumei urma să fie înscrisă în bugetul pe anul financiar 1935–1936, când va fi construit pavilionul pentru primirea bolnavilor ambulanți și va fi terminat etajul II.

În privința înființării Institutului microbiologic, se propunea ca Primăria să pună la dispoziția institutului respectiv un edificiu în ansamblul Abatorului comunal cu circa 10 încăperi, la parter, ce erau folosite în acel moment pentru birou și locuință. Inspectoratul zootehnic care dispunea de 1.500.000 de lei pentru construirea unui edificiu în acest scop va ridica încă un etaj, iar Primăria va îngriji cu suma de 600.000 de lei locuința necesară pentru veterinarul abatorului.

Pentru construirea unui pavilion pe seama bolnavilor T.B.C., Primăria a întocmit planurile și devizele necesare care erau deja aprobate de către forurile competente, instituția costând 4.500.000 de lei. În bugetul pe 1934 era prevăzută suma de 2.200.000 de lei, care va ajunge pentru punerea construcției sub acoperiș, rămânând ca pentru terminarea pavilionului să fie prevăzută în bugetul anului următor suma de 2.300.000 de lei.

Pentru plasarea bolnavilor incurabili s-a proiectat ridicarea unui pavilion special în ansamblul Spitalului de izolare „Regele Ferdinand”. Planurile

¹⁶ *Ibidem*, f. 225–226.

și devizele erau în lucru, iar cheltuielile cu ridicarea pavilionului se ridicau la circa 2.500.000 de lei, prevăzuți pentru anul financiar 1935/1936.

Totodată pentru amplificarea Centrului pentru ocrotirea copiilor s-au prevăzut în bugetul municipiului 200.000 de lei, care stăteau la dispoziția Centrului pentru ocrotirea copiilor.

În vederea înființării unei școli de infermiere în cadrul Spitalului de stat din Timișoara, Municipiul urma să contribuie în anul 1935 cu suma de 200.000 de lei.

În concluzie, Primăria Timișoarei dispunea în bugetul pe 1934 de suma de 5.400.000 de lei, urmând să ceară deschiderea unui credit de 1.500.000 de lei, cheltuind pentru realizarea programului sanitar suma de 6.900.000 de lei, restul de 7.200.000 de lei fiind prevăzuți pentru bugetul anului financiar 1935–1936.

Programul a fost aprobat în unanimitate, cu excluderea problemei privind amplificarea Spitalului de copii, care urma a mai fi studiată în detalii¹⁷.

În acest context, lucrările de construire a pavilionului pentru bolnavii T.B.C. au fost considerate a fi urgente, Serviciul economic fiind împuternicit să publice o licitație cu termen scurt de 20 de zile pentru executarea lucrărilor prevăzute în deviz și în caietul de sarcini¹⁸.

În urma procesului-verbal al Serviciului Tehnic privind înființarea Institutului microbiologic din Timișoara, s-a decis ca Seviceile Tehnic și Economic să execute planurile necesare și să îndeplinească toate formele legale pentru punerea la dispoziție a terenului pe care urmează a se înființa institutul respectiv¹⁹.

Serviciul Economic trebuia să întocmească și formele pentru publicarea unei licitații publice, cu declararea urgenței, în termen de 20 de zile, în vederea executării lucrărilor edificiului destinat „Maternității”²⁰.

Discuțiile au continuat în privința Institutului antirabic. Raportul șefului Serviciului Ocrotirilor Sociale arăta că edificiul destinat înființării acestuia era în construcție, iar pentru finalizarea acestuia, fără instalațiile necesare, mai lipseau circa 1000.000 de lei. Edificiul era construit pe un teren al Primăriei, iar suma de circa 7000.000 de lei care s-a cheltuit până în acel moment a fost adunată din partea Comitetului de inițiativă dintr-o serie de județe și municipii de pe raza fostului Directorat VII, sub formă de subvenții.

¹⁷ *Ibidem*, f. 225–230.

¹⁸ *Ibidem*, f. 285.

¹⁹ *Ibidem*, f. 298.

²⁰ *Ibidem*, f. 299.

Edificiul proiectat pentru Institutul antirabic era supradimensionat pentru acest scop. Ori municipiul Timișoara și județul Timiș-Torontal nu dispuneau de institute sanitare mai importante cu capacitate potrivită și în aceste condiții înființarea unui institut antirabic era un lux.

În primul rând trebuiau amenajate și extinse Spitalul de copii și Institutul obstetric. Referatul propunea ca edificiul în construcție (Bulevardul Victor Babeș, nr. 7–9) să fie destinat pentru plasarea Institutului Obstetric, iar Primăria să pună la dispoziție pentru Institutul antirabic un alt local mai restrâns ca dimensiuni. Pentru realizarea acestei propuneri trebuia să se ceară și consimțământul celorlalte județe și municipii care au contribuit prin subvențiile lor la realizarea construcției.

În timpul discuțiilor consilierul Leonte Munteanu s-a pronunțat pentru menținerea destinației clădirii, urmând să fie plasat în spațiul respectiv și Laboratorul zootehnic. Acesta arăta că în schimbul dreptului de a ocupa o parte din clădire, Ministerul Agriculturii, prin Inspectoratul general zootehnic, s-a oferit să termine clădirea pe cheltuiala proprie.

Comisia interimară a decis în unanimitate să îndrume Serviciul Tehnic și Economic să preia în posesiunea și îngrijirea Municipiului edificiul construit în scopul înființării Institutului antirabic. Edificiul urma să fie folosit în întregime pentru plasarea Institutului obstetric, maternitatea fiind plasată într-un edificiu particular, cu totul necorespunzător și neigenic.

Serviciul Financiar trebuia să se îngrijească de sumele necesare pentru terminarea construcției, iar Serviciul Ocrotirilor Sociale să ceară consimțământul județelor și municipiilor interesate pentru realizarea hotărârilor luate²¹.

Comisia Interimară a aprobat planurile Serviciului Tehnic pentru amplificarea și amenajarea Institutului de Maternitate, precum și proiectul pentru lărgirea fundației Spitalului de copii²². A fost aprobat raportul aceluiași Serviciu privind introducerea încălzirii centrale la Spitalul de copii „Principele Mircea”, Serviciul Tehnic trebuind să execute lucrările în acest sens²³, hotărîndu-se și organizarea unei licitații pentru amplificarea spitalului, prin zidirea unui al doilea etaj²⁴.

În ședința din 27 noiembrie Comisia Interimară a luat la cunoștință referatul Serviciului Ocrotirilor Sociale în legătură cu trecerea instituțiilor sanitare

ale Municipiului în administrația și patrimoniul statului conform decretului lege apărut în Monitorul Oficial numărul 263 din 14 noiembrie 1934, decizându-se a fi continuat programul sanitar a cărei executare era în derulare. S-a mai hotărât să fie așteptate și dispozițiile ministerului competent²⁵.

A fost discutată și adresa Inspectoratului general sanitar care solicita ca Primăria să pună la dispoziție un local potrivit pentru mutarea Spitalului de boli mintale din Jimbolia la Timișoara, hotărîndu-se ca solicitarea să fie analizată cu ocazia întocmirii viitorului buget, așteptându-se până atunci și răspunsul Consistoriului sârb privind vânzarea sau închirierea clădirii corespunzătoare situată în Calea Aradului²⁶.

În privința problemelor culturale aflate în atenția Comisiei Interimare, în ședința din 27 martie 1934 aceasta a discutat cererea semnată de către Avram Imbroane, Dimitrie Nistor (prefectul județului Timiș-Torontal), colonel I. Sămboteanu, avocat Nicu Fărcășanu, inspector general administrativ Ștefan Bungențianu, de a fi destinat un teren în centrul orașului pentru construirea Palatului Fundațiilor Regale, ce urmau a se înființa la Timișoara²⁷.

Comisia a fost de acord, punându-se la dispoziție un vast teren în centrul orașului, precum și cantitatea de cărămidă necesară pentru a se putea clădi. Acțiunea se declara urgentă și s-a decis a se solicita ministerului autorizația legală spre a se putea dispune de terenul respectiv²⁸.

S-a decis și o rectificare bugetară, scăzându-se de la cheltuielile extraordinare pentru învățământ și cultură suma de 1000.000 de lei, ce se înscria ca subvenție pentru înființarea unei trupe teatrale românești²⁹.

În acest sens a fost analizată cererea Mariei Cinsky Nicolau, directoare de teatru, prin care solicita o subvenție pentru făurirea unei trupe de teatru românesc stabil în Timișoara. A fost prevăzută în bugetul pe anul 1934/1935 alocarea sumei de 3000.000 de lei pentru înființarea unei trupe teatrale românești în orașul de pe Bega, iar Primăria, ca proprietară a clădirii Teatrului comunal, punea la dispoziția Mariei Cinsky Nicolau, în mod gratuit, sala teatrului cu toate dependențele, decorurile, costumele, spre folosința trupei pe perioada stagiunii.

²⁵ *Ibidem*, d. 19/1934, f. 143.

²⁶ *Ibidem*, d. 63/1934, f. 53.

²⁷ *Ibidem*, d. 18/1934, f. 25.

²⁸ *Ibidem*, f. 27.

²⁹ *Ibidem*, f. 213.

²¹ *Ibidem*, d. 18/1934, f. 327–330.

²² *Ibidem*, d. 17/1934, f. 62–63.

²³ *Ibidem*, f. 200.

²⁴ *Ibidem*, d. 47/1934, f. 14.

Era asigurată de către Primărie și lumina și căldura necesară, trupa putând dispune și de personalul stabil al Teatrului. Suma de trei milioane de lei aprobată servea ca fond de bază pentru realizarea cât mai rapidă a trupei.

Trupa teatrală trebuia să dea cel puțin 150 de reprezentații de operă comică, operetă, dramă, comedii, concerte simfonice, spectacole educative, cu conferințe, etc. În cadrul acestora cel puțin 120 de spectacole trebuiau să fie de operă comică, operetă, dramă, comedie, iar cel puțin 25 de spectacole trebuiau să aibă un caracter educativ, fiind gratuite și destinate militarilor, tineretului, muncitorilor, funcționarilor săraci, având loc și conferințe și spectacole de muzică ușoară. Deasemenea trebuiau susținute cel puțin 5 concerte simfonice, din care două gratuite, cu program ușor, pentru elevi și muncitorii.

Repertoriul trebuia compus exclusiv din piese care pe lângă natura distractivă să aibă și un caracter moralizator și educativ. Comisia Interimară a impus ca trupa teatrală să fie formată din artiști de rangul I, care trebuiau să se ridice din punct de vedere calitativ la nivelul capitalei³⁰.

Până la 1 august 1934 Nicolau trebuia să prezinte tabloul întregului personal angajat, contractele de angajare, repertoriul în lucru, conducerea Primăriei rezervându-și dreptul de a solicita eventuale schimbări, în baza referatului Serviciului Cultural. Se mai prevedea ca, în funcție de posibilități, să fie angajate elemente bănățene și mai ales din Timișoara. Stagiunea era cuprinsă între 12 octombrie 1934 și 1 mai 1935³¹.

Erau prevăzute și clauze financiare clare între Primărie și Maria Nicolau.

La 18 iunie 1934 ministrul de interne a aprobat modificarea bugetului Primăriei și înscrierea unui articol cu alocația de 1 milion de lei pentru procurarea de materiale, rechizite, alte cheltuieli necesare trupei teatrale³².

Ținându-se seama de faptul că data deschiderii stagiunii teatrale era foarte apropiată, Comisia Interimară a aprobat suma de 395.000 de lei pentru nevoile trupei teatrale, Serviciul Financiar fiind însărcinat să achite banii respectivi³³.

În ședința din 7 septembrie 1934 au fost prezentate actele justificative asupra cheltuielilor efectuate în vederea deschiderii stagiunii „Teatrului Banatului”³⁴.

Tot în cursul anului 1934 s-a admis cererea direcției Teatrului Banatului de a i se ordona suma de 200.000 de lei de la capitolul bugetar prevăzut ca subvenție pentru teatru, în scopul acoperirii cheltuielilor de transport ale trupei, precum și pentru procurarea materialelor necesare începerii stagiunii teatrale³⁵.

Aceiași direcție solicita și executarea lucrărilor pentru îmbunătățirea scenei teatrului, Comisia Interimară hotărând ca acestea să fie executate de către Serviciul Tehnic în regie proprie³⁶.

A fost luat în discuție și referatul privind crearea unei clase extrabugetare la Conservatorul comunal deoarece exista un supranumăr de 60 de elevi. Considerându-se că în urma creării acestei clase, bugetul Conservatorului nu va fi atins, s-a decis înființarea unui comitet școlar pentru înființarea clasei extrabugetare alcătuită din 30 de elevi, urmând ca ceilalți 30 să fie repartizați în cele 6 clase existente. Comitetul trebuia să creeze un fond de 54000 de lei din care vor fi achitate salariile profesorilor³⁷.

Luându-se în discuție cererea Cercului Academic Bănățean, secția București, de a se elibera restul sumei alocate în bugetul pe anul 1934 pe seama Cercului, Comisia Interimară a decis plata acesteia la mâna proprietarului care a închiriat edificiul ce servea drept cămin al Cercului pe baza contractului și a actelor justificative³⁸.

În anul 1934 a fost hotărâtă și crearea unei comisii pentru a studia chestiunea privind ridicarea unui bust al lui Vichentie Babeș³⁹.

S-a decis apoi să fie acordată comisiunii monumentului lui V. Babeș suma de 80.000 de lei pentru acoperirea cheltuielilor pentru soclul monumentului și pregătirea tribunei de inaugurare. Comisia Interimară lua act ca monumentul să fie plasat în locul fostei „Diorame”.

Totodată sculptorul Aurel Pop și inginerul Cornel Liuba erau însărcinați cu realizarea monumentului lui I. G. Duca, Serviciul Tehnic trebuind să fixeze locul și condițiile uzuale pentru lucrările de sculptură⁴⁰.

În ședința din 30 noiembrie 1934 Comisia Interimară lua act despre referatul Secretariatului general în legătură cu oferta lui Dionisie Linția prin care pune la dispoziția și adăpostul Primăriei, Muzeul ornitologic, biblioteca de specialitate și

³⁰ *Ibidem*, f. 223–226.

³¹ *Ibidem*, f. 227.

³² *Ibidem*, d. 19/1934, f. 278.

³³ *Ibidem*, f. 279.

³⁴ *Ibidem*, f. 278.

³⁵ *Ibidem*, f. 377.

³⁶ *Ibidem*, f. 383.

³⁷ *Ibidem*, d. 19/1934, f. 286.

³⁸ *Ibidem*, f. 325.

³⁹ *Ibidem*, f. 293.

⁴⁰ *Ibidem*, f. 361–362.

laboratorul muzeologic proprietate personală. S-a hotărât ca o comisie (alcătuită din directorul Muzeului, șeful Serviciului Cultural, secretarul general și delegatul Comisiei Interimare) să studieze amănunțit oferta și să o prezinte într-o ședință viitoare⁴¹.

În ședința din 30 noiembrie 1934 erau angajați, în mod provizoriu, în serviciul Arhivelor Regionale Banat, cu începere de la 1 decembrie și până la alte dispoziții, Ion Stoaia Udrea și Vichentie Ardelean⁴².

S-a decis și acordarea concesiunii teatrale pentru sezonul de iarnă trupei maghiare Mihai Szendrei⁴³.

O comisie trebuia să studieze și propunerea lui Sever Bocu pentru schimbarea denumirii parcului Scudier în parcul Vichentie Babeș⁴⁴.

Realizarea unui obiectiv important pentru Timișoara, studioul de radio a fost și în 1934 amânat sine die, conform raportului Serviciului cultural⁴⁵.

A fost admisă cererea Societății „România jună” de a i se acorda un ajutor pentru ridicarea soclului monumentului lui Mihai Eminescu de la Cluj-Napoca, acordându-se în acest scop suma de 5000 de lei⁴⁶.

La ședința Comisiei Interimare din 28 aprilie 1934 a fost discutat proiectul de contract ce urma să se încheie între reprezentanții A.R.P.A. și Primărie pentru înființarea liniei aeriene Timișoara-București.

S-a decis în acest sens că municipiul se obliga să contribuie la cheltuielile de înființare și de întreținere a liniei aeriene în anul financiar 1934–1935 cu suma de 1000.000 de lei, plătită jumătate la data când A.R.P.A. prezenta toate contractele încheiate cu orașele interesate de înființarea liniei aeriene Timișoara-București, cealaltă parte fiind scadentă la deschiderea liniei.

În anul financiar 1935–1936 Primăria va plăti suma de 1000.000 de lei, jumătate după 30 de zile de la aprobarea bugetului, iar restul după 7 luni de la aprobarea acestuia.

După expirarea termenului de 2 ani de la deschiderea liniei aeriene Municipiul va conveni din nou cu A.R.P.A. cu privire la condițiile de prelungire a acordului pe toată durata convenției dintre statul român și A.R.P.A., în așa fel încât contribuția

anuală maximă ce se va putea cere Primăriei pe timpul de prelungire nu va putea trece peste suma care să reprezinte față de bugetul general al cheltuielilor necesare exploatarea liniei aeriene București-Timișoara aceeași proporție pe care o reprezintă față de acest buget suma acordată pe exercițiile bugetare pe 1934–1935 sau 1935–1936, iar sub nici un titlu nu se poate depăși suma anuală de 1000.000 de lei.

Municipiul lua în sarcina să execute lucrările de infrastructură necesare pentru aerodromul din Timișoara până la limita sumei de 500.000 de lei. Tot Primăria va executa lucrările de construire a unui hangar cu dimensiunile prescrise de A.R.P.A., precum și lucrările de construire a localurilor necesare aerogării.

Municipiul pune la dispoziție și terenul necesar aerodromului. În această privință Comisia a stabilit ca fiind potrivit terenul situat la o depărtare de circa 3 kilometri de Piața Unirii, lângă șoseaua națională Timișoara-Sănnicolau Mare, în pusta Cioca, în mărime de 900/900 de metri, din care teren, a cărui suprafață era de 140 jugăre și 1200 st. pătrați, 40 de jughere erau proprietatea Primăriei, 5 jugăre proprietate particulară (improprietăriti), restul fiind proprietatea statului român folosită pentru sesile parohiale și școlare.

Pe de altă parte, cu ocazia defalcării terenurilor expropriate, Comisia județeană a rezervat în hotarul Teca, la despărțirea șoselelor Arad-Sânandrei un teren de 60 de jugăre pentru aeroport, dar care prin depărtarea și configurația lui nu era potrivit scopului urmărit.

Primăria se obliga să dea pentru aeroport cele 40 de jugăre și să intervină la Ministerul Domeniilor să pună la dispoziția aeroportului terenurile necesare, adică să schimbe terenul celor cinci improprietăriti cu alte terenuri din rezerva statului.

A.R.P.A. era obligată să întrețină un serviciu permanent de transport aerian de persoane și de mică coletărie, cu o medie anuală de 220 de curse tur-retur.

Deasemenea era obligată să doteze aerodromul Timișoara cu tot aparatul mobil și imobil (stație meteorologică, radio) necesar unei bune asigurări a funcționării liniilor aeriene⁴⁷.

Într-o altă ședință, Comisia Interimară a reluat în discuție proiectul înființării unui aeroport și a deschiderii unei linii aeriene București-Craiova-Timișoara, decidându-se a se lua legătura cu Camera de Comerț și cu Prefectura Timiș-Torontal, deoarece ambele instituții erau interesate de această realizare și astfel se puteau distribui

⁴¹ *Ibidem*, d. 17/1934, f. 154–155. Vezi mai pe larg despre oferta lui D. Linția lucrarea Florin Medeleț, Vasile Rămneanțu, *Muzeul Banatului. File de cronică. II. 1918–1948*, Ed. Miron, Timișoara, (2003), 120 și nota 850.

⁴² *Ibidem*, f. 159.

⁴³ *Ibidem*, f. 164.

⁴⁴ *Ibidem*, f. 210.

⁴⁵ *Ibidem*, d. 63/1934, f. 22.

⁴⁶ *Ibidem*, f. 26.

⁴⁷ *Ibidem*, d. 18/1934, f. 135–138.

sarcinile corespunzător, precum și pentru a se face demersurile necesare la A.R.P.A. pentru stabilirea locului pe care să fie plasat aeroportul⁴⁸.

Comisia Interimară a reluat în 1934 discuție proiectul construirii Palatului de Justiție. Analizând cererea Eforiei Judiciare pentru însușirea proiectului de lege privitor la înființarea supra-cotei adiționale de 0,25% și autorizarea comunei Timișoara, în calitate de autoritate centrală de construcția a Palatului, să contracteze un împrumut de 100.000.000 de lei, s-a decis constituirea unei comisii care să studieze chestiunea și să înainteze un referat în această privință⁴⁹.

În ședința din 30 martie a fost prezentat avizul comisiei pentru cercetarea anteproiectului de lege referitor la construirea Palatului de Justiție, hotărându-se să se ia contact urgent cu Comisia Interimară a județului Timiș-Torontal pentru a se stabili de comun acord ca autoritatea centrală de construcție să fie formată din asociațiunea Primăriei cu județul, această asociațiune să contracteze împrumutul respectiv, iar garantarea acestui împrumut să o constituie doar produsul impozitului special creat prin lege în acest scop și a se cădea eventual de acord asupra majorării acestui impozit de la 0,25% la 0, 50%⁵⁰.

Analizându-se cererea Casei Centrale a Asigurărilor Sociale prin care se solicita Primăriei să desemneze un teren în fața Seminarului romano-catolic pentru construirea Palatului Casei Cercuale, s-a decis vânzarea, în principiu, a terenului situat în colțul străzii Hector și Bulevardul Maria (acesta fiind liber)⁵¹.

Într-o altă ședință Comisia Interimară a hotărât designarea terenului pentru construirea Palatului Căminului de ucenici, punându-se la dispoziție în acest scop, în principiu, un lot în jurul palatului „Banația”, urmând ca predarea acestuia să se facă atunci când se vor pune banii necesari construcției la dispoziție, și se va începe construcția. Aceasta trebuia să înceapă în termen de doi ani, altfel destinația terenului în acest scop va fi anulată⁵².

În concluzie Comisia Interimară a hotărât să pună la dispoziția Ministerului Muncii, gratuit, lotul necesar pentru construirea Căminului de ucenici, situat în circumscripția I, în jurul clădirii „Banația”, în următoarele condiții: Ministerul Muncii să înceapă construcția căminului într-un

interval de cel mult doi ani, în caz contrar, terenul va fi oferit pentru alte destinații, iar actul pentru transcrierea dreptului de proprietate în cartea funciară a terenului va fi semnat de Municipiu numai în cazul în care clădirea era pusă sub acoperiș⁵³.

La 12 octombrie 1934 Comisia Interimară a decis trimiterea unei adrese către Ministerul Muncii în care se cerea ca Palatul Căminului de ucenici să fie aliniat cu Palatul școlii de menaj, invitându-se totodată școala respectivă să modifice proiectul arhitectonic al edificiului său, punându-se în concordanță cu proiectul Palatului Căminului de ucenici, care era realizat într-un stil modern⁵⁴.

În ședința din 15 mai 1934 Comisia Interimară a luat în discuție un eveniment neplăcut care s-a întâmplat în municipiul de pe Bega, prăbușirea acoperișului cinematografului „Capitol”, proaspăt dat în folosință. S-a decis înființarea unei comisii de anchetă și angajarea profesorului Ion Ionescu de la Politehnica din București pentru a efectua o expertiză tehnică atât a cinematografului, cât și a Teatrului comunal⁵⁵.

După întocmirea referatului comisiei de anchetă privind cauzele prăbușirii tavanului cinematografului, s-a decis acționarea în judecată, atât civil cât și penal, a firmei „Steiner”, cerându-se Parchetului luarea măsurilor de asigurare preventivă a pretențiilor Municipiului de ordin moral și material atât în persoana cât și în averea lui Iosif Steinec. Aceiași măsură a fost adoptată față de arhitectul Adrian Suci⁵⁶.

S-a estimat că prin prăbușirea plafonului cinematografului „Capitol”, cinematografele comunale vor suferi o pierdere de circa 2.000.000 de lei, în cele patru luni cât erau estimate a dura lucrările de reconstrucție. Pentru evitarea acestor pierderi era propusă închirierea unui local potrivit în care să aibă loc spectacolele proiectate la cinematograful „Capitol”.

A fost întocmită și o scrisoare către firma „Steinec”, în care Primăria nu avea nimic de obiectat în privința începerii lucrărilor de reconstrucție a cinematografului, dar firma trebuia să arate condițiile în care urmau să fie efectuate acestea. Firma era autorizată deasemenea să construiască un acoperiș provizoriu pentru conservarea restului clădirii⁵⁷.

La adresa lui Iosif Steiner, prin care acesta declina orice responsabilitate privind daunele ivite în urma dispozițiilor întârziate relativ la reconstrucția

⁴⁸ *Ibidem*, d. 63/1934, f. 52.

⁴⁹ *Ibidem*, d. 18/1934, f. 29. Pentru discuțiile purtate în anul 1933 în vederea construirii Palatului de Justiție, vezi Vasile Rămneanțu, *op. cit.*, 260–261.

⁵⁰ *Ibidem*, f. 44–45.

⁵¹ *Ibidem*, f. 266.

⁵² *Ibidem*, f. 297–298.

⁵³ *Ibidem*, d. 19/1934, f. 167.

⁵⁴ *Ibidem*, f. 379.

⁵⁵ *Ibidem*, d. 18/1934, f. 199–200.

⁵⁶ *Ibidem*, f. 210.

⁵⁷ *Ibidem*, f. 218–219.

acoperișului cinematografului „Capitol”, Comisia Interimară a decis urgentarea depunerii raportului de expertiză⁵⁸.

S-a hotărât reconstruirea complectă a părții dărămate din acoperiș, readucerea lui la starea de dinainte de incident și modificarea fecmelor de lemn cu fecme de fier⁵⁹. Lucrările de refacerea a acoperișului trebuiau să fie terminate în termen de 6 săptămâni⁶⁰.

Comisia Interimară a mai decis în cursul anului 1934 ca firma de construcții „Iosif Steiner” să înainteze Primăriei, de urgență, planurile referitoare la lucrările de refacere a cinematografului „Capitol”, deoarece erau unele lucrări independente de cele de acoperiș care puteau fi începute fără întârziere⁶¹. A fost formată și o comisie pentru rezolvarea chestiunii privitoare la achiziția unui local pe seama cinematografului „Capitol”, în care urmau să aibă loc spectacolele cinematografice până la finalizarea lucrărilor de reparații⁶².

Comisia Interimară a luat la cunoștință și de raportul Serviciului Tehnic în legătură cu lucrările de arhitectură și de reconstrucție a acoperișului cinematografului, decidându-se ca inginerul Suci, împreună cu un alt inginer, să se deplaseze la București la Consiliul Tehnic Superior pentru a grăbi aprobarea planurilor⁶³.

În privința achiziționării unui local pe seama cinematografului „Capitol”, s-a propus achiziționarea cinematografului „Forum”, dar în final Comisia Interimară a hotărât să se aștepte aprobarea de către Consiliul Tehnic Superior a planurilor de reconstrucție, după care se vor accelera lucrările de refacere⁶⁴. Dar deoarece cinematograful „Capitol” urma a fi reparat abia prin martie 1935 a fost necesară căutarea unui local spre a se evita pierderile foarte însemnate din vânzarea билетelor din cursul iernii. A fost constituită în acest sens o comisie, urmărindu-se amenajarea unei săli adecvate spectacolelor de cinema în cadrul restaurantului „Ferdinand”⁶⁵.

În cele din urmă s-a decis închirierea sălii mari a restaurantului „Ferdinand” pentru înființarea unui cinematograful, pe termen de un an. Acest lucru era cu atât mai necesar cu cât prin închiderea cinematografului „Capitol” nu exista un alt cinematograful în Circumscripția I. Serviciul Tehnic a fost

însărcinat să execute lucrările de amenajare a sălii respective⁶⁶.

Cinematograful din cadrul hotelului „Ferdinand” urma să poarte numele „Select”⁶⁷.

În ședința din 28 iunie 1934 Comisia Interimară a hotărât înființarea unui Cămin de servitoare, necesar pentru adăpostirea și ocrotirea servitoarelor venite de la țară în căutarea de serviciu. Acesta trebuia urgent înființat și pus în funcțiune⁶⁸.

Comisia Interimară a decis în principiu închirierea localurilor ocupate de către Banca Burgheză pentru înființarea Căminului de servitoare, urmând a se pertracta cu proprietarul asupra chiriei⁶⁹.

Pentru înființarea Căminului de servitoare, Serviciul Economic în baza planurilor și devizului estimativ întocmit de către Serviciul Tehnic urma să înscrie o tratare prin bunăînvoială pentru transformarea localului în limita sumei de 58.000 de lei. De asemenea trebuia organizată o tratare, tot prin bunăînvoială, pentru procurarea lenjeriei, mobilierului de sufragerie și bucătărie, urmând a fi pus la dispoziția Căminului și mobilierul rămas de la Internatul comunal desființat⁷⁰.

A avut loc apoi angajarea personalului pentru Căminul de servitoare⁷¹.

Comisia Interimară a analizat și cererea Bursei de mărfuri pentru acordarea unui lot în vederea construirii Palatului Bursei, decidându-se ca președintele Comisiei Interimare și șeful Serviciului Tehnic și cel Economic să stabilească terenul respectiv⁷². În atenția Comisiei Interimare s-a aflat și clădirea Teatrului comunal, aprobându-se propunerea ca pentru repararea fațadei principale și a celor laterale ale acestuia era necesară suma de circa 1.236.000 de lei, afară de suma de 1.500.000 de lei prevăzută în acest scop în bugetul pe anul curent, propunându-se ca în limita sumei bugetare să se facă lucrările de reconstrucție și să se cumpere în limita fondului disponibil piatră brută, urmând ca pentru restul lucrărilor să fie prevăzute sumele necesare în bugetul pe 1935⁷³.

Pentru refacerea și transformarea fațadei Teatrului comunal, în limita sumei bugetare de 1.500.000 de lei, s-a decis ca Serviciul Economic să facă formele necesare pentru organizarea licitației publice în cauză⁷⁴. Deoarece arhitectul Duiliu

⁵⁸ *Ibidem*, d. 19/1934, f. 21.

⁵⁹ *Ibidem*, f. 97–98.

⁶⁰ *Ibidem*, f. 181.

⁶¹ *Ibidem*, f. 217.

⁶² *Ibidem*, f. 315.

⁶³ *Ibidem*, f. 317–318.

⁶⁴ *Ibidem*, f. 321.

⁶⁵ *Ibidem*, f. 385.

⁶⁶ *Ibidem*, d. 17/1934, f. 32–33.

⁶⁷ *Ibidem*, f. 53.

⁶⁸ *Ibidem*, d. 19/1934, f. 1.

⁶⁹ *Ibidem*, d. 18/1938, f. 301.

⁷⁰ *Ibidem*, d. 19/1934, f. 87.

⁷¹ *Ibidem*, f. 133.

⁷² *Ibidem*, d. 17/1934, f. 138.

⁷³ *Ibidem*, d. 18/1934, f. 339.

⁷⁴ *Ibidem*, d. 19/1934, f. 181.

Marcu a pus la dispoziția Primăriei planul fațadei Teatrului, Serviciul Financiar urma să-i ordonanzeze onorariul⁷⁵. Apoi proiectul lui Duluiu Marcu a fost înaintat spre aprobarea Consiliului Tehnic Superior⁷⁶.

Comisia Interimară a primit avizul favorabil al Oficiului Central de Licității București pentru refacerea și transformarea fațadei Teatrului comunal, suma totală fiind de 2.660.023 de lei⁷⁷.

Drept urmare a fost organizată licitația pentru executarea lucrărilor de refacere a fațadei Teatrului comunal, firma câștigătoare fiind a inginerului arhitect Aug. Schmiedigen din București⁷⁸.

În privința cererii Ministerului Agriculturii și Domeniilor de a se înființa un laborator de bacteriologie veterinară și a se construi un edificiu în acest scop, Comisia interimară a hotărât a nu se elabora planul edificiului, ci a se căuta o altă soluție prin înființarea acestuia într-o clădire existentă⁷⁹.

La cererea Inspectoratului general sanitar veterinar s-a aprobat, în principiu, rezervarea unui lot pentru Institutul Microbiologic din Piața Mărășești, urmând ca asupra suprafeței și acordării de cărămizi să se decidă după primirea planurilor de construcție⁸⁰.

Cererea Serviciului Tehnic de a i se da autorizație să efectueze formalitățile legale pentru asigurarea lucrărilor de șosele, poduri și de arhitectură, prevăzute în cadrul programului anului 1934–1935 în scopul organizării licitațiilor între 1–15 aprilie pentru a nu se mai produce întârzieri la lucrări ca în anul 1933–1934, s-a aprobat de către Comisia Interimară municipală, cu condiția ca lucrările proiectate să nu treacă peste bugetul 1933–1934⁸¹.

Una dintre cele mai importante lucrări edilitare prevăzute pentru anul 1934 a reprezentat construirea străzii I. G. Duca. După prezentarea raportului Serviciului Tehnic, Comisia Interimară a îndrumat serviciul respectiv să organizeze o licitație publică, strada urmând să fie realizată în următoarele condiții: de la Palatul Lloyd până la Fabrica de pălării, fiind circulația ușoară și uniformă, din asfalt, iar de la Fabrica de pălării la Gară, traseu pe care circulau vehicule grele, din piatră semicubică rostuită cu bitum⁸².

Comisia Interimară a aprobat publicarea unei licitații publice, cu termen de 30 de zile, pentru pavarea Bulevardului I. G. Duca⁸³.

În același timp se avea în vedere ca la periferiile municipiului, unde nu erau încă străzi deschise, să se realizeze pavazul prin sistem macadam, fiind mai ieftin cu 50% ca cel cu piatră cubică. Totodată se va încerca gudronarea Bulevardului Eroilor de la Tisa, care era construit cu macadam⁸⁴.

În privința lucrărilor de pavare a Bulevardului I. G. Duca s-a revenit asupra deciziei de pavare cu pavele de bazalt deoarece Cariera municipiului nu putea produce cantitatea de pavele necesare, decizându-se ca în locul bazaltului pavajul să fie executat cu asfalt comprimee sintetic până la Bulevardul Ferdinand. Având în vedere timpul înaintat, s-a hotărât organizarea unei licitații la care să fie invitate cel puțin cinci firme⁸⁵.

În ședința din 24 iulie Comisia Interimară a decis construirea întregii suprafețe a Bulevardului I. G. Duca, în suprafață de 16.000 metri pătrați, lucrările trebuind să aibă loc în anul 1934. Costul lucrărilor era achitat în parte în 1934, până la concurența sumei bugetare, restul sumei fiind prevăzută în sarcina bugetului pe 1935–1936, conform legii. Trebuia obținută și aprobarea Ministerului de Interne în vederea executării lucrării respective⁸⁶.

Lucrările însă au fost întârziate din cauza rezultatelor negative înregistrate la două licitații⁸⁷.

În ședința Comisiei Interimare din 31 iulie s-a decis a se încredința firmei „Bitumen”, Întreprindere anonimă de asfalt, din Oradea, executarea carosabilului din Bulevardul I. G. Duca, prin bunăînvoială, cu asfalt comprimat, pe suprafața de 16.000 de metri pătrați, cu suma de 11.515.000 de lei, eșalonată jumătate în 1934 și jumătate pentru bugetul 1935–1936. Dosarul a fost trimis spre aprobarea Consiliului de Miniștri⁸⁸.

S-a hotărât și executarea trotuarelor de asfalt pe o parte a Bulevardului I. G. Duca (circa 561.000 de lei), ca și la podul Traian (314.000 de lei), strada Iancu Văcărescu, pe ambele părți (900.000 de lei). Lucrările erau declarate urgente și Serviciul Economic trebuia să întocmească formele necesare pentru ținerea licitațiilor publice⁸⁹.

Comisia Interimară a luat act de telegrama Ministerului de Interne cu privire la pavarea Bulevardului I. G. Duca, forul central propunând

⁷⁵ *Ibidem*, f. 380.

⁷⁶ *Ibidem*, d. 63/1934, f. 24.

⁷⁷ *Ibidem*, d. 17/1934, f. 46.

⁷⁸ *Ibidem*, f. 94.

⁷⁹ *Ibidem*, d. 63/1934, f. 48.

⁸⁰ *Ibidem*, d. 17/1934, f. 227.

⁸¹ *Ibidem*, d. 63/1934, f. 24.

⁸² *Ibidem*.

⁸³ *Ibidem*, d. 18/1934, f. 235.

⁸⁴ *Ibidem*, f. 279.

⁸⁵ *Ibidem*, d. 19/1934, f. 91–92.

⁸⁶ *Ibidem*, f. 103.

⁸⁷ *Ibidem*, f. 131, 136.

⁸⁸ *Ibidem*, f. 138–139.

⁸⁹ *Ibidem*, f. 176.

pavarea cu piatră cioplită de la Cariera Primăriei de la Lișanovăț⁹⁰, Comisia Interimară hotărând a înainta Ministerului o adresă justificativă din care să rezulte care au fost considerentele pentru care Primăria a trecut de la cheramită la asfalt⁹¹.

Prin amânarea lucrărilor de pavare a Bulevardului I. G. Duca a rămas disponibil un fond de trei milioane, Comisia Interimară propunând să se realizeze mecanizarea carierei de piatră de la Sușanovăț (2000.000 de lei), construirea macadamului străzilor Horia și a încă două din cartierul V Mehala, asfaltarea Pieței Unirei (Serviciul Horticultura și Tehnic urmând să amenajeze piața), punerea în funcțiune a carierei din Jdioara⁹².

Serviciul Tehnic a realizat un referat în legătură cu lucrările care mai erau de executat în Bulevardul I. G. Duca, șeful serviciului înaintând un memoriu, prin Ministerul de Interne, Consiliului Tehnic Superior pentru ca în bugetul viitor să poată fi preliminară suma necesară terminării lucrărilor⁹³.

În ședința din 3 februarie 1934 Comisia Interimară a aprobat planul pe anul 1934–1935 privind introducerea conductelor de apă (acestea urmau să fie introduse în străzile Feldioara, Tâmpa, Carmen Sylva, Victor Babeș, etc.), ca și a canalelor (Bulevardul Carmen Sylva, strada Cluj, Aron Pumnu etc.)⁹⁴.

În cursul anului 1934 Comisia Interimară a aprobat efectuarea lucrărilor de reșezare a conductelor de gaz la nivelul prescris în Circumscripția I, II, a celor de reparări de conducte, de scoaterea de conducte vechi⁹⁵, ca și de introducerea de conducte de apă (Circ. III etc.)⁹⁶.

Au fost aprobate și lucrările de amenajare a parcurilor din municipiul Timișoara, în limita sumei de 300.000 de lei⁹⁷.

Comisia Interimară a declarat ca fiind urgente lucrările de refacere și de reparare a trotuarelor defecte de pe raza orașului în suprafață de circa 5.500 stânjeni pătrați, organizându-se o licitație în acest scop în termen de 30 de zile⁹⁸.

A fost instituită o comisie pentru a studia modalitățile de refacere a podului Ștefan cel Mare⁹⁹.

Situația era complicată în privința lucrărilor la podul Traian, Serviciul Tehnic elaborând un referat

în legătură cu suspendarea lucrărilor de către firma de antrepriză. Aceasta era invitată, în conformitate cu legislația în vigoare, să înceapă imediat continuarea lucrărilor arhitectonice ale podului care trebuiau terminate la 1 iulie 1934 și să le termine cel mai târziu la 15 septembrie. În caz contrar lucrările vor fi continuate fără nici o altă notificare, în regie proprie, de către Municipiu, pe cheltuiala antreprizei¹⁰⁰.

Un nou raport al Serviciului Tehnic privind lucrările la podul Traian a fost prezentat în fața conducerii Primăriei, dându-se firmei constructoare ca ultim termen pentru îndeplinirea contractului data de 15 octombrie 1934¹⁰¹.

A fost organizată și o licitație publică pentru întreținerea pe timp de cinci ani a carosabilului, piețelor și stațiunilor de birje asfaltate de pe teritoriul orașului Timișoara¹⁰².

Comisia Interimară a luat în discuție adresa Prefecturii Timiș-Torontal privind refacerea Pieței „Unirea”, decidând ca problema să fie studiată în 1934 de către Comisia Edilitară, să fie rezolvată partea teoretică, iar în bugetul viitor să fie prevăzută suma necesară refacerii pieței¹⁰³.

În legătură cu refacerea drumului Timișoara-Mehala-Săcălaz s-a hotărât ca Primăria să își ia obligația de a reface un kilometru din șoseaua națională Timișoara-Stamora, fără a o întreține, iar în schimb Prefectura va împrumuta Primăriei două utilaje pentru refacerea drumului Timișoara-Mehala-Săcălaz¹⁰⁴.

În urma licitației publice pentru repararea trotuarelor de asfalt, s-a decis înaintarea de urgență a dosarului Oficiului Central de Licitatii pentru avizarea prealabilă¹⁰⁵.

Serviciul Tehnic a prezentat un referat privind lucrările de reparații de pavaj, de pavaje noi, de drumuri noi de piatră și pietriș executate în cursul anului 1934, solicitând un credit de 300.000 de lei pentru reparațiile de pavaje. Comisia Interimară a aprobat executarea lucrărilor conform referatului, invitând Serviciul Financiar să găsească modalitățile pentru acoperirea bugetară¹⁰⁶.

În privința lucrărilor de asfaltare, E. Prohaska, membru în Comisia Interimară, a venit cu propunerea privind asfaltarea cu bază de lemn așa cum se obișnuia în străinătate, vorbitorul dând ca exemplu orașul Hamburg. S-a decis ca Serviciul Tehnic să

⁹⁰ *Ibidem*, f. 197.

⁹¹ *Ibidem*, f. 241.

⁹² *Ibidem*, f. 383.

⁹³ *Ibidem*, d. 17/1934, f. 82.

⁹⁴ *Ibidem*, d. 63/1934, f. 2.

⁹⁵ *Ibidem*, d. 18/1934, f. 5.

⁹⁶ *Ibidem*, f. 51.

⁹⁷ *Ibidem*, f. 383.

⁹⁸ *Ibidem*, d. 19/1934, f. 66.

⁹⁹ *Ibidem*, f. 69.

¹⁰⁰ *Ibidem*, f. 101.

¹⁰¹ *Ibidem*, f. 317.

¹⁰² *Ibidem*, f. 254.

¹⁰³ *Ibidem*, f. 294.

¹⁰⁴ *Ibidem*, f. 297.

¹⁰⁵ *Ibidem*, f. 303.

¹⁰⁶ *Ibidem*, f. 317.

țină cont de propunere dacă s-ar ivi necesitatea unei asemenea pavări în Timișoara¹⁰⁷.

A fost executată licitația pentru lucrările de asfaltare, decizându-se începerea urgentă a acestora¹⁰⁸.

Comisia Interimară a hotărât și introducerea luminii electrice la vămile orașului înaintea cărora exista conducta electrică¹⁰⁹.

A fost aprobată construirea unei rețele electrice pentru consumatorii particulari și pentru iluminatul public în Circumscripția V Ronaț, pe strada Mărginenilor, în lungime de circa 200 de metri¹¹⁰.

Au fost aprobat și proiectele Serviciului Tehnic în legătură cu înzestrarea locurilor de joacă pentru copii din grădinile publice cu diferite aparate de joacă. Sumele necesare urmau să fie prevăzute în bugetul pe anul 1935¹¹¹.

Serviciul Tehnic a mai primit un credit de 105.000 de lei pentru repararea trotuarelor din circumscripția V, precum și pentru repararea trotuarelor de asfalt¹¹².

Comisia Interimară a hotărât luarea măsurilor legale contra unor proprietari de imobile care au construit sau au demolat fără a avea aprobările necesare¹¹³.

Pe adresa Comisiei Interimare au sosit în anul 1934 mai multe cereri pentru împrumutări cu loturi de casă. Deoarece existau mai multe loturi de casă neatribuite, s-a decis reînceperea procedurii de împrumutări¹¹⁴.

În ședința din 3 aprilie Comisia Interimară a aprobat propunerea Serviciului Tehnic de a se întreprinde lucrări de reparații la Ștrandul comunal, baia Scudier și la plaja din Circumscripția IV, în regie proprie, în limita sumei de 159.175 de lei, Serviciul Tehnic fiind însărcinat să execute lucrările respective¹¹⁵. A fost acceptată și oferta firmei „Siemens Schuckert” pentru instalarea de aparate sonore la ștrandul comunal, care urmau să fie completate cu instalația nefolosită de la cinematograful „Capitol”¹¹⁶.

În atenția Comisiei Interimare s-a aflat și construirea de noi școli, precum și repararea celor existente. Astfel a fost instituită o comisie pentru a studia chestiunea terenurilor potrivite destinate construirii școlilor primare urbane din Circumscripțiile

II și IV¹¹⁷. Au fost apoi desemnate terenurile din cele două circumscripții pentru construirea acestor școli¹¹⁸, Serviciul Tehnic fiind angajat la întocmirea proiectelor școlilor primare respective¹¹⁹.

Au fost realizate lucrări de demolare, renovare și salubritate a edificiului școlii primare numărul 13, din Circumscripția IV, aprobându-se și stocul de cărămizi necesar pentru noile construcții proiectate: școlile primare din circumscripțiile II și IV, școlii de menaj, cât și Spitalului TBC și de copii¹²⁰.

Tot în cursul anului 1934 la edificiul Școlii de menaj, proprietate a Primăriei, urmau a se efectua reparații în limita sumei de circa 40.000 de lei¹²¹.

Comisia Interimară a hotărât și publicarea unei licitații publice, cu declararea urgenței, pentru executarea lucrărilor de construcție a școlii primare din cartierul Principele Carol, Splaiul Tudor Vladimirescu¹²², ca și a școlii primare din Piața Sarmisegetusei¹²³.

Totodată Comisia Interimară a aprobat închirierea etajului I al edificiului Casei Învățătorilor (str. Doja) pentru Gimnaziul maghiar de fete. Școala de ucenici urma să fie mutată în acest local în orele libere de după masă¹²⁴. În același timp a fost aprobată licitația pentru darea în întreprindere a construirii în roșu a școlii primare urbane din Circumscripția IV¹²⁵.

Comisia Interimară a aprobat și rezultatul tratării prin bunăînvoială pentru lucrările de transformare a pavilionului din curtea Căminului de ucenici numărul trei pe seama Școlii primare numărul șase¹²⁶.

În privința cererii Comitetului școlar al gimnaziului maghiar de băieți pentru executarea diferitelor lucrări la edificiul școlii, s-a constatat că o parte din lucrările mici s-au executat deja, restul urmând a fi preliminate în bugetul viitor¹²⁷.

Comisia Interimară a decis înaintarea unui memoriu Ministerului Muncii și Ocrotirilor Sociale pentru a prelua în întregime Școala de ucenici în sarcina sa, iar pentru întreținerea Căminului de ucenici se solicita o subvenție deoarece Primăria nu dispunea de surse suficiente în acest sens¹²⁸.

¹⁰⁷ *Ibidem*, f. 338.

¹⁰⁸ *Ibidem*, f. 376.

¹⁰⁹ *Ibidem*, f. 350–351.

¹¹⁰ *Ibidem*, d. 17/1934, f. 8.

¹¹¹ *Ibidem*, f. 82.

¹¹² *Ibidem*, f. 164.

¹¹³ *Ibidem*, d. 63/1934, f. 16.

¹¹⁴ *Ibidem*, d. 18/1934, f. 270.

¹¹⁵ *Ibidem*, f. 63.

¹¹⁶ *Ibidem*, f. 232.

¹¹⁷ *Ibidem*, f. 240.

¹¹⁸ *Ibidem*, f. 300.

¹¹⁹ *Ibidem*, d. 19/1934, f. 182.

¹²⁰ *Ibidem*, f. 201, 203.

¹²¹ *Ibidem*, f. 206.

¹²² *Ibidem*, f. 304.

¹²³ *Ibidem*, d. 17/1934, f. 14.

¹²⁴ *Ibidem*, f. 38.

¹²⁵ *Ibidem*, f. 125.

¹²⁶ *Ibidem*, f. 135.

¹²⁷ *Ibidem*, f. 216.

¹²⁸ *Ibidem*, d. 63/1934, f. 6–7.

A fost admisă cererea Școlii de menaj de a primi gratuit materiale de construcții, Serviciul Tehnic urmând să execute lucrările necesare punerii pietrei fundamentale a școlii. Aceasta primea din partea Primăriei un lot de 400 stânjani pătrați¹²⁹.

Pe de altă parte în vederea terminării lucrărilor de zidire a bisericii și casei culturale ortodoxe-române din Circumscripția IV s-a făcut cunoscut antreprenorului că Primăria lua asupra sa achitarea costului lucrărilor acestor clădiri, conform devizului aprobat de către Serviciul Tehnic în limita sumei de 700.000 de lei, imediat după recepționarea lucrărilor¹³⁰.

Comisia Interimară a hotărât efectuarea de lucrări pentru supraînălțare digului Begheiului¹³¹.

A fost decisă înființarea imediată a Biroului de studii urbanistice pe lângă Serviciul Tehnic, președintele Comisiei interimare fiind delegat să facă angajările necesare de personal¹³².

Au fost aprobate efectuarea lucrărilor de reparații a localului Parchetului Tribunalului Timiș-Torontal, acestea urmând a fi realizate de către Serviciul Tehnic¹³³. S-a hotărât și executarea lucrărilor de reparații la Curtea de Apel în limita sumei de 35.000 de lei, prin publicarea unei tratări prin bunăvoință¹³⁴.

Comisia Interimară a aprobat înaintarea cererii către Ministerul Industriei și Comerțului, Direcției Energiei, pentru acordarea concesiunii referitoare la înființarea unei uzine hidroelectrice pe Muntele Mic¹³⁵.

S-a hotărât publicarea unei tratări pentru construirea unei capele ortodoxe-române în cartierul II Vii din Fabric, în limita sumei de 207.090 de lei¹³⁶, ceace s-a și realizat¹³⁷.

Comisia Interimară a aprobat încheierea contractului de cumpărare-vânzare a imobilului „Casa Muncitorilor”, hotărându-se repararea și amenajarea imediată a acestuia pentru a fi dat cât mai curând destinației¹³⁸.

De asemenea, a decis, în principiu, cumpărarea căminului de zi din colonia Kunst a Federației catolice a muncitorilor din România în contul datoriei Federației. Serviciul Tehnic urma să preia clădirea și să înainteze un raport detaliat privind

starea ei, precum și să facă propuneri pentru terminarea acesteia¹³⁹.

A fost luată hotărârea pentru întocmirea și evaluarea inventarului general al imobilelor municipiului¹⁴⁰.

Comisia Interimară a aprobat și executarea lucrărilor de construcție de la Abatorul comunal în valoare de 1.600.000 de lei¹⁴¹.

În urma adresei comandantului Diviziei I Infanterie și al Garnizoanei Timișoara privind executarea dispozițiilor legii publicate în Monitorul Oficial numărul 89 din 1934 și a deciziei Ministerului de Interne cu privire la trecerea în proprietatea statului, recte a Ministerului Apărării Naționale a cazarmelor proprietate a Municipiului, Comisia Interimară a decis ca președintele ei să semneze procesele verbale de predare a cazarmei „Regina Maria”, precum și procesele verbale referitoare la restanțele de chirie ale acestor imobile și asupra reducerii chiriei pe anul 1934¹⁴².

Comisia Interimară a analizat și reclamația locuitorilor din comuna Freidorf, nemulțumiți de existența pe teritoriul comunei lor a depozitului de gunoi. Comisia considerând că depozitul de gunoi pentru Circumscripțiile III și IV a fost fixat pe terenul de lângă Fabrica de cărămizi pe drumul Freidorfului pentru a astupa gropile apărute prin folosirea pământului pentru cărămizi, evidenția că un alt loc mai bun pentru depozitarea gunoaielor nu exista, decidând în consecință menținerea depozitului. În același timp invita Biroul Salubrității comunale să se conformeze strict dispozițiilor legale pentru a se împiedica producerea și emanarea gazelor insalubre¹⁴³.

În ședința din 26 iunie 1934 Comisia Interimară a aprobat propunerea ca o arteră principală a municipiului Timișoara să poarte numele cunoscutului om politic francez Louis Barthou¹⁴⁴.

În privința întreprinderilor subordonate Primăriei, în anul 1934 s-au sărbătorit 50 de ani de la înființarea Uzinei electrice comunale, având loc la Timișoara și Congresul Asociației Generale a producătorilor și distribuitorilor de energie electrică.

În ședința Comisiei Interimare dedicată acestui moment au luat cuvântul primarul municipiului Timișoara, Augustin Coman, profesorul Radu Ștefănescu, președintele Asociației Generale a

¹²⁹ *Ibidem*, f. 22–23.

¹³⁰ *Ibidem*, d. 19/1934, f. 93/94.

¹³¹ *Ibidem*, d. 18/1934, f. 333.

¹³² *Ibidem*, d. 19/1934, f. 104.

¹³³ *Ibidem*, f. 123–124.

¹³⁴ *Ibidem*, f. 215.

¹³⁵ *Ibidem*, f. 292.

¹³⁶ *Ibidem*, f. 335, 377.

¹³⁷ *Ibidem*, d. 17/1934, f. 73.

¹³⁸ *Ibidem*, f. 39.

¹³⁹ *Ibidem*, f. 50.

¹⁴⁰ *Ibidem*, f. 52.

¹⁴¹ *Ibidem*, f. 229.

¹⁴² *Ibidem*, f. 150.

¹⁴³ *Ibidem*, d. 18/1934, f. 368.

¹⁴⁴ *Ibidem*, f. 387.

producătorilor și distribuitorilor de energie electrică care a ținut să sublinieze că uzina timișoreană era prima uzină de pe continent ca vechime¹⁴⁵.

Rectorul Școlii Politehnice timișorene, profesorul Teodorescu a apreciat legătura statornicită între uzina electrică și absolvenții școlilor politehnice.

Cornel Miklosi, directorul Uzet, sublinia cu acest prilej că programul „nostru național” depindea în mare măsură de perfecționarea profesiunilor, de coordonarea lor și mai ales de aprecierea lor. El a adresat un omagiu cetățenilor orașului Timișoara care au avut înțelepciunea și curajul să creeze distribuția electrică atunci când această industrie era în stare embrională.

În afară de activitatea profesională conducerea uzinei avea și alte preocupări: a reaminti în permanență angajaților că trebuiau să-și dezvolte o activitate extraprofesională, prin care să-și creeze cadrul unei vieți sufletești și materiale cât mai perfecte. Elementele fundamentale trebuiau să fie educația în familie, școala, religia, trebuind a fi cultivat continuu ceea ce tradiția ne-a lăsat. Dacă aceste lucruri nu se realizau, generațiile viitoare rămâneau fără orientarea pe care trebuiau să o aibă.

O mare parte a personalului uzinei trebuia să se încadreze în viața socială a orașului, conchidea binecunoscuta personalitate a orașului Timișoara¹⁴⁶.

În ședința din 24 aprilie 1934 Comisia Interimară a aprobat înființarea sucursalelor și agențiilor de desfacere a produselor Lăptăriei comunale în fiecare cartier al Timișoarei. Se avea în vedere și înființarea unei Cooperative pentru preluarea Lăptăriei comunale și s-a aprobat realizarea reclamei pentru produsele lactate prin oferirea spre gustare „cucoanelor din piață a laptelui Întreprinderii”¹⁴⁷.

A fost luat în discuție și referatul Serviciului Administrativ privitor la necesitatea exercitării unui control și supravegheri mai eficace asupra Lăptăriei comunale, Cărmidăriei, Cinematografelor comunale și Uzinei de gaz, pentru o gospodărire rațională a acestora. Comisia Interimară l-a delegat pe secretarul general al Primăriei, Nicolae Table cu efectuarea controlului și supravegherea întreprinderilor respective¹⁴⁸.

În 1934 s-a discutat despre un proiect deosebit de interesant. Astfel Serviciul Tehnic comunal a prezentat la începutul anului un raport privind întocmirea unui anuar statistic municipal pe anul

1933. Trebuiau studiate problemele urbanistice ținându-se cont de situația din acest domeniu din celelalte orașe românești precum și cele străine; propagarea culturii generale urbanistice în rândul funcționarilor municipiului; dezvoltarea din punct de vedere tehnic a orașului pe calea orașelor moderne, păstrându-i însă personalitatea sa și dezvoltându-o după principiile încercate și juste, fiind aprobate aceste trei deziderate.

Serviciile municipiului trebuiau să întocmească până cel târziu la 15 aprilie 1934 memoriile despre activitatea lor până în acel moment, proiectele de viitor, să arate instalațiile de care dispuneau, datele statistice, istoria și dezvoltarea serviciului respectiv, pe care să le înainteze Serviciului Tehnic spre întocmirea anuarului statistic municipal.

Serviciul Tehnic a fost invitat să elaboreze și un memoriu privitor la crearea Biroului de studii urbanistice, care să funcționeze pe lângă el, precum și unul detaliat despre „Propagarea culturii urbanistice”¹⁴⁹.

În ședința din 30 iulie Comisia Interimară a decis înființarea unei colonii de vară la Poiana Mărului pentru recreerea copiilor bolnavi. Serviciul Tehnic trebuia să realizeze, de urgență, planurile și devizele necesare pentru construirea unei clădiri având capacitatea de a adăposti 80–100 de copii, precum și personalul însoțitor. La rândul său Serviciul Financiar urma să facă propuneri pentru deschiderea unui credit extraordinar în cadrul bugetului în curs¹⁵⁰.

A urmat aprobarea deschiderii unui credit extraordinar de 900.000 de lei pentru înființarea coloniei de la Poiana Mărului¹⁵¹.

Și în anul 1934 Primăria municipiului Timișoara s-a implicat într-o serie de acțiuni sociale. Astfel s-a hotărât să fie „cumpărate din mână liberă” articole de îmbrăcăminte elevilor de la Orfelinatul comunal „Regina Maria”¹⁵², iar de sărbători s-a hotărât să fie acordată fiecărui cămin și orfelinat suma de 5000 de lei pentru cumpărarea de îmbrăcăminte pe seama ucenicilor săraci¹⁵³.

Deasemenea Comisia Interimară a decis procurarea a 100 perechi de ghete pentru Orfelinatul municipiului și de încălțăminte și îmbrăcăminte pentru Azilul bătrânilor¹⁵⁴.

Au fost acordate, în cursul anului 1934, ajutoare mai multor instituții culturale, bisericilor,

¹⁴⁵ *Ibidem*, d. 17/1934, f. 1–2.

¹⁴⁶ *Ibidem*, f. 4–6.

¹⁴⁷ *Ibidem*, d. 18/1934, f. 118–119.

¹⁴⁸ *Ibidem*, d. 63/1934, f. 34.

¹⁴⁹ *Ibidem*, d. 1/1934, f. 2–3.

¹⁵⁰ *Ibidem*, d. 19/1934, f. 132–133.

¹⁵¹ *Ibidem*, f. 154.

¹⁵² *Ibidem*, d. 17/1934, f. 178.

¹⁵³ *Ibidem*, f. 215.

¹⁵⁴ *Ibidem*, d. 63/1934, f. 44–45.

etc. Astfel s-a acordat un împrumut de 400.000 de lei Episcopiei romano-catolice din Timișoara, necesar pentru terminarea edificiului școlar nou construit în Circumscripția IV¹⁵⁵.

S-a aprobat acordarea a 6000 de bucăți de cărămizi pentru Parohia ortodoxă română din Circumscripția III în vederea zidirii bisericii din cartierul respectiv, cu prețul de 6000 de lei ce se va scădea din subvenția acordată bisericii în bugetul pe 1934–1935¹⁵⁶, admitându-se și cererea Oficiului parohial din Iosefin de a i se acorda un nou ajutor de 1.000.000 de lei pentru terminarea bisericii, cu luarea la cunoștință că aceasta era suma limită stabilită pentru terminarea lucrării¹⁵⁷.

A fost discutată și cererea Casei învățătorilor pentru o reducere de 10.000 de lei din debitul la alimentare cu apă și 10.000 de lei la Uzina electrică. S-a decis că acest lucru nu era posibil, dar Serviciul Financiar trebuia să găsească acoperirea bugetară pentru acordarea unui ajutor de 20.000 de lei, această sumă constituind echivalentul întreținerii a doi elevi din Banatul iugoslav în cămin în anii școlari 1932–1933 și 1933–1934¹⁵⁸.

S-a acordat scutire de plată pentru curentul consumat în seara zilei de 8 septembrie Societății corale „Eintracht”, iar în anul 1935 urma să fie majorată subvenția acordată de către Primărie, Asociației „Salvarea” de la 80 la 120 de mii de lei¹⁵⁹.

În privința cererii Asociației Industriale a Restauratorilor, Cafegiilor și Hotelierilor din Timișoara de a li se acorda un ajutor material în vederea organizării congresului breslelor, din lipsă de fonduri s-a decis să se acorde un alt sprijin cum ar fi decorarea sălii de ședințe a congresului de către Horticultura comunală.

Se acorda pe seama Secției de conductori arhitecți de pe lângă Școala Superioară de arte și meserii din alocația bugetară prevăzută în acest scop, suma de 50.000 de lei, urmând ca restul sumei de 50.000 de lei preliminară să fie vărsată în contul taxelor de iluminat, apă și canal¹⁶⁰.

A fost aprobată și cererea Reuniunii femeilor izraelite din Timișoara–Iosefin de a se acorda gratuit cărămizi pentru zidirea căminului copiilor evrei din cartier¹⁶¹.

În urma adresei Institutului Social Banat Crișana prin care se cerea Primăriei destinarea unui loc de vânzare special în Circumscripția II pentru

locuitorii din Belinț pentru a-și putea desface produsele agricole, s-a decis ca locul solicitat să fie fixat de către președintele Comisiei Interimară împreună cu șeful Serviciului Economic¹⁶².

La cererea adresată de către Comitetului Casei Naționale „Dr. Avram Imbroane” din Petroman, Comisia Interimară a acordat, gratuit, pentru terminarea clădirii Casei Naționale, 40.000 de bucăți de cărămidă¹⁶³.

Același fel de ajutor a fost acordat și Școlii pregătitoare de ofițeri de artilerie în vederea construirii unei săli de mese pentru trupă¹⁶⁴.

A fost admisă și cererea „Caselor Naționale”, acordându-li-se gratuitate pentru curentul electric consumat în timpul expoziției de cusături și țesături românești, organizată în Palatul Camerei de Comerț Timișoara¹⁶⁵.

În același timp au fost acordate lemne de foc Institutului de orbi, Spitalului epidemic, de stat¹⁶⁶, pentru Internatul de băieți al Reuniunii Femeilor Române¹⁶⁷.

Comisia interimară a dezbătut și apelul ministrului de finanțe legat de împrumutul de înzestrare a țării și deoarece municipiul a participat în trecut la toate subscrierile împrumutului de stat, a fost votată suma de 6.600.000 de lei¹⁶⁸, iar într-o altă ședință s-a decis majorarea sumei pentru împrumutul de înzestrare a țării la 6.800.000 de lei¹⁶⁹.

Comisia Interimară a fost preocupată și în anul 1934 de evoluția sportului timișorean. A fost aprobată suma de 7000 de lei ca subvenție pentru organizarea campionatului național de canotaj din 8 iulie 1934, solicitările în acest sens fiind venite din partea societăților de canotaj „Regata” și „Înainte”. Totodată Serviciul Tehnic trebuia să construiască lângă stavila din comuna Sânmihaiul Românesc o tribună¹⁷⁰.

A fost aprobată cererea de acordare a unui teren în Circumscripția IV pe o perioadă nedeterminată (în arendă) în scopuri sportive pe seama Societății corale „Doina Banatului”¹⁷¹, fiind îndeplinită și solicitarea Asociației Profesionale a Funcționarilor din Ministerul de Finanțe, Timișoara de a li se concesiona un teren de circa 2500 de metri pătrați în Circumscripția I pe malul Begheiului, care să fie

¹⁵⁵ *Ibidem*, d. 18/1934, f. 173.

¹⁵⁶ *Ibidem*, d. 19/1934, f. 301.

¹⁵⁷ *Ibidem*, f. 373.

¹⁵⁸ *Ibidem*, f. 110.

¹⁵⁹ *Ibidem*, f. 375.

¹⁶⁰ *Ibidem*, d. 17/1934, f. 60.

¹⁶¹ *Ibidem*, f. 92.

¹⁶² *Ibidem*, f. 134.

¹⁶³ *Ibidem*, f. 216.

¹⁶⁴ *Ibidem*, d. 47/1934, f. 23.

¹⁶⁵ *Ibidem*, d. 63/1934, f.

¹⁶⁶ *Ibidem*, d. 18/1934, f. 117.

¹⁶⁷ *Ibidem*, d. 17/1934, f. 228.

¹⁶⁸ *Ibidem*, f. 86.

¹⁶⁹ *Ibidem*, f. 107.

¹⁷⁰ *Ibidem*, d. 47/1934, f. 9.

¹⁷¹ *Ibidem*, d. 17/1934, f. 68.

amenajat pentru scopuri sportive. Terenul a fost acordat cu o arendă anuală de 100 de lei¹⁷².

De asemenea s-a decis admiterea cererii Societății sportive „Progresul” a Căminelor de ucenici de a li se pune la dispoziție un teren pentru sport cu o suprafață de trei jugăre, 760 de stânjeni pătrați, pe perioadă nelimitată¹⁷³.

Concluzionând, în cursul anului 1934 Primăria municipiului Timișoara a alocat sume importante de bani pentru întreținerea și dezvoltarea instituțiilor de sănătate aflate în subordinea sa. Astfel se prevedea amplificarea Spitalului de copii „Principele Mircea”, dezvoltarea Institutului obstetric, construirea Spitalului de bolnavi T.B.C., transferarea Institutului antirabic „Dr. Victor Babeș”, într-o clădire nouă și adecvată, precum și a Ambulatoriului Policlinic. Se mai avea în vedere și înființarea unui Institut microbiologic.

Comisia Interimară a Primăriei a subvenționat amplificarea Centrului pentru ocrotirea copiilor, contribuind și la înființarea unei școli de infirmiere.

În plan cultural a fost aprobată cererea unor personalități bănățene privind punerea la dispoziția Fundațiilor Regale a unui vast teren în centrul orașului pentru construirea Palatului Fundațiilor Regale și de acordare de ajutoare în vederea înălțării acestuia.

Au fost întreprinși pași concreți pentru înființarea unei valoroase trupe de teatru românesc stabil în Timișoara, clauzele înțelegerii prevăzând dorința Primăriei de a fi organizate spectacole, cu caracter educativ, pentru elevi, tineri, muncitori, militari, funcționari săraci, evidențiindu-se astfel grija pentru culturalizarea populației Timișoarei.

Comisia Interimară a analizat și proiectul de contract privind înființarea unei linii aeriene Timișoara-București, Primăria fiind dispusă să aloce sume importante și să contribuie la lucrările necesare pentru realizarea acestui deziderat extrem de important din toate punctele de vedere pentru Timișoara și pentru Banat.

În anul 1934 a fost repus în discuție proiectul privind construirea Palatului de Justiție, fiind acordat și un teren pentru înălțarea Palatului Căminului de ucenici.

S-a decis și înființarea unui Cămin de servitoare destinat adăpostirii și ocrotirii servitoarelor venite de la țară în căutare de serviciu.

În cursul anului 1934 au fost proiectate și întreprinse ample lucrări edilitare. Enumerăm în acest sens repararea fațadei Teatrului comunal, pavări, repararea trotuarelor străzilor, dezvoltarea rețelei de apă, canalizare, a celei electrice, repararea podurilor, amenajarea parcurilor și înzestrarea locurilor de joacă pentru copii din parcuri etc.

Totodată s-a hotărât construirea de noi școli, fiind făcuți primii pași în acest sens și au fost reparate o serie de edificii școlare timișorene.

Comisia Interimară a luat o hotărâre deosebit de importantă pentru dezvoltarea viitoare a orașului prin decizia de înființare a Biroului de studii urbanistice de pe lângă Serviciul Tehnic, în acest cadru înscriindu-se și proiectul întocmirii unui anuar statistic al municipiului (la început pe anul 1933).

Au existat preocupări pentru o gospodărire rațională a întreprinderilor aflate în subordinea Primăriei municipiului de pe Bega.

Comisia Interimară a mai prevăzut înființarea unei uzine hidroelectrice pe Muntele Mic, precum și organizarea unei colonii de vară la Poiana Mărului destinată copiilor bolnavi din Timișoara.

Primăria a fost angrenată în acordarea de ajutoare sociale (pentru cămine, orfelinate) sau de sprijinire a mai multor instituții culturale, culte religioase etc.

În același timp conducerea Primăriei municipiului Timișoara a continuat să aibă în vedere dezvoltarea sportului timișorean, atât cel profesionist cât și de masă, acordându-i o serie de ajutoare.

¹⁷² *Ibidem*, f. 13.

¹⁷³ *Ibidem*, d. 64/1934, f. 53.